

عمر

عمر به طول زندگی و یا دوران حیات را می‌گویند.

فهرست مندرجات

- ۱ - کاربرد فقهی
  - ۱.۱ - باب طهارت
  - ۱.۲ - باب صلات
  - ۱.۳ - باب حج
  - ۱.۴ - باب عمری
  - ۱.۵ - باب نکاح
  - ۱.۶ - باب نذر و یمین
- ۲ - بهره‌گیری از فرصت عمر
- ۳ - عوامل طول عمر
- ۴ - عوامل کوتاهی عمر
- ۵ - پانویس
- ۶ - منبع

کاربرد فقهی

از احکام مرتبط با آن در باب‌های طهارت، صلات، حج، عمری، نکاح، یمین، نذر و شهادت سخن گفته‌اند.

← باب طهارت

به تصریح برخی، زمان انجام دادن غسل‌هایی که به سبب ارتکاب اعمالی چون دیدن فرد به دار آویخته، مستحب می‌شود، تا پایان عمر امتداد دارد؛ هرچند مستحب است در به جا آوردن آن مبادرت ورزد و آن را به تأخیر نیندازد.

- [۱] العروة الوثقی، ج ۲، ص ۱۵۹.
- [۲] جواهرالکلام، ج ۵، ص ۶۵-۶۶.

← باب صلات

وقت به جا آوردن نماز **قضا** بنا بر **قول مشهور** میان متأخران تا پایان عمر امتداد دارد.

- [۳] مستند العروة (الصلاة)، ج ۵، ص ۱۸۹-۱۹۰.

هر نمازی که باید فوری به جا آورده شود، مانند نماز آیات برای زلزله، وقت آن تا پایان عمر استمرار دارد و در هر زمان به نیت ادا گزارده می‌شود.

- [۴] جواهر الکلام، ج ۱۱، ص ۴۳۳.
- [۵] صراط النجاة (شیخ انصاری)، ص ۱۵۱.

← باب حج

حج و عمره مفرده با وجود شرایط در طول عمر یک بار بر مکلف واجب می‌شود.

- [۶] جواهر الکلام، ج ۲۰، ص ۴۴۱.
- [۷] مسالک الافهام، ج ۳، ص ۴۹۴.

زیارت رسول گرامی خدا صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام در طول عمر، دست کم یک بار مستحب مؤکد است.

- [۸] الکافی فی الفقه، ص ۲۳۳.

← باب عمری

از عقود لازم عمری است که عبارت است از در اختیار قرار دادن عینی چون خانه و وسیله نقلیه برای استفاده رایگان از آن، به مدت عمر خود یا طرف مقابل.

← باب نکاح

مستحب است نوزاد را در هفتمین روز ولادتش **عقیقه** کنند. در صورت انجام نشدن آن، استحباب تا آخر عمر، بلکه پس از مرگ او نیز باقی است [۹] جواهر الکلام، ج ۳۱، ص ۲۶۴. [۱۰] جواهر الکلام، ج ۳۱، ص ۲۶۷.

← باب نذر و یمین

کسی که **نذر** کرده یا **سوگند** خورده کاری انجام دهد، در صورت عدم تعیین وقت برای آن، زمان انجام دادن آن تا آخر عمر وی امتداد دارد و **حنث** (شکسته شدن) تحقق نمی‌یابد، مگر هنگام غلبه **ظن** به عدم توانایی بر انجام دادن آن بعد از این زمان که در این صورت، مبادرت به عمل بر او **واجب** می‌شود.

[۱۱] تذکرة الفقهاء، ج ۱۳، ص ۱۶۷.

[۱۲] جواهر الکلام، ج ۳۵، ص ۳۲۲.

[۱۳] تحریر الاحکام، ج ۴، ص ۳۳۵.

بهره‌گیری از فرصت عمر

صرف کردن عمر در امور بی فایده **کراهت** دارد.

[۱۴] جواهر الکلام، ج ۴۱، ص ۵۶.

مستحب است انسان فرصت‌ها را غنیمت بشمارد. از **پیامبر اعظم** صلی الله علیه و آله نقل شده است: «از دست دادن فرصت‌ها غصه‌ها را در پی دارد. فرصت‌ها همانند گذشتن ابرها (با سرعت) می‌گذرند».

[۱۵] مستدرک الوسائل، ج ۱۲، ص ۱۴۰-۱۴۱.

عوامل طول عمر

در روایات، امور زیر از عوامل طول عمر شمرده شده است: کارهای نیک

[۱۶] وسائل الشیعة، ج ۹، ص ۳۶۸.

احسان کردن و صدقه دادن

[۱۷] وسائل الشیعة، ج ۹، ص ۳۱۱.

[۱۸] وسائل الشیعة، ج ۹، ص ۳۶۸.

صله رحم

[۱۹] وسائل الشیعة، ج ۲۱، ص ۵۳۶.

زیارت امام حسین علیه السلام

[۲۰] وسائل الشیعة، ج ۱۴، ص ۴۱۳.

سبک بودن بدهی، اول **صبح** صبحانه خوردن، کم **همبستر شدن** با **همسر**، **کفش** راحتی و خوب پوشیدن

[۲۱] وسائل الشیعة، ج ۵، ص ۶۱.

شستن دست‌ها پیش و پس از **غذا**

[۲۲] وسائل الشیعة، ج ۲۴، ص ۲۳۶.

و **دعا**.

[۲۳] المقنع، ص ۲۹۵.

عوامل کوتاهی عمر

زنا

[۲۴] وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۲۰۹.

عقوق والدین

[۲۵] الکافی (کلینی)، ج ۲، ص ۴۴۸.

قطع رحم

[۲۶] وسائل الشیعة، ج ۲۱، ص ۵۳۶.

و ترک **زیارت امام حسین** علیه السلام

[۲۷] المزار (شیخ مفید)، ص ۳۲-۳۳.

از عوامل کوتاهی و کاهش عمر شمرده شده است.

پانویس

- ↑ العروة الوثقی، ج ۲، ص ۱۵۹.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۵، ص ۶۵-۶۶.
- ↑ مستند العروة (الصلاة)، ج ۵، ص ۱۸۹-۱۹۰.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۱۱، ص ۴۲۳.
- ↑ صراط النجاة (شیخ انصاری)، ص ۱۵۱.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۲۰، ص ۴۴۱.
- ↑ مسالک الافهام، ج ۲، ص ۴۹۴.
- ↑ الکافی فی الفقه، ص ۲۲۳.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۳۱، ص ۲۶۴.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۳۱، ص ۲۶۷.
- ↑ تذکرة الفقهاء، ج ۱۳، ص ۱۶۷.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۳۵، ص ۳۲۲.
- ↑ تحریر الاحکام، ج ۴، ص ۳۳۵.

۱۴. ↑ جواهر الکلام، ج (۴)، ص ۴۶، ص ۱۴۰-۱۴۱.
۱۵. ↑ مستدرک الوسائل، ج ۱۳، ص ۲۶۸.
۱۶. ↑ وسائل الشیعة، ج ۹، ص ۲۶۸.
۱۷. ↑ وسائل الشیعة، ج ۹، ص ۲۶۱.
۱۸. ↑ وسائل الشیعة، ج ۹، ص ۲۶۸.
۱۹. ↑ وسائل الشیعة، ج ۲۱، ص ۵۲۶.
۲۰. ↑ وسائل الشیعة، ج ۱۴، ص ۴۱۳.
۲۱. ↑ وسائل الشیعة، ج ۵، ص ۶۱.
۲۲. ↑ وسائل الشیعة، ج ۲۴، ص ۳۳۶.
۲۳. ↑ المقنن، ص ۲۹۵.
۲۴. ↑ وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۳۰۹.
۲۵. ↑ الکافی (کلینی)، ج ۲، ص ۴۴۸.
۲۶. ↑ وسائل الشیعة، ج ۲۱، ص ۵۲۶.
۲۷. ↑ المزار (شیخ مفید)، ص ۳۲-۳۳.

منبع

فرهنگ فقه مطابق مذهب اهل بیت علیهم السلام، ج ۵، ص ۴۷۱، برگرفته از مقاله «عمر».